

Prawne aspekty udzielania pierwszej pomocy

mgr Janusz Kaczorowski

Pierwsza pomoc

Zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia, w tym również z wykorzystaniem wyrobów medycznych i wyposażenia wyrobów medycznych, dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc doraźna

- Doraźnej pomocy wymaga pacjent, u którego w wyniku urazu (zranienia) lub groźnego dla życia ostrego zachorowania dochodzi do zaburzenia ważnych życiowo czynności, to jest oddychania, akcji serca i krążenia.
- To samo dotyczy sytuacji, gdy stan pacjenta budzi obawę wystąpienia wspomnianych zaburzeń lub obserwujemy ich początek

Nagłe przypadki wynikiem:

- Ciężkich uszkodzeń ciała występujących na skutek wszelkiego rodzaju nieszczęśliwych wypadków.
- Groźnych dla życia ostro występujących schorzeń.
- Zatruc.

Nagłe zatrzymanie krążenia na terenie Jeleniej Góry

- Nagłe zatrzymanie krążenia w roku 2019 – 65 zdarzeń;
- NZK w IV kwartale 2019 roku – 20 zdarzeń;
- Zgonów na miejscu zdarzenia – 10 zdarzeń (50%);
- mimo podjętych czynności ratunkowych – 4 (20%);
- Podjętych czynności resuscytacyjnych przez świadków zdarzenia – 13 zdarzeń (65%);
- Nie podjęto czynności resuscytacyjnych – 7 zdarzeń (35%).

Przepisy prawne

- Prawny obowiązek udzielenia pomocy jest określony artykułem 162 Kodeksu Karnego (Ustawa z dnia 6.07.1997):
 - § 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia nie udziela pomocy, **mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub poważnego uszczerbku na zdrowiu** – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

- § 2. Nie podlega karze, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu, albo w warunkach, w których jest możliwa natychmiastowa pomoc ze strony instytucji lub osoby bardziej do tego powołanej.

USTAWA

z dnia 8 września 2006 r.

o Państwowym Ratownictwie Medycznym

USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Art.4.

Kto zauważy osobę lub osoby znajdujące się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jest świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, w miarę posiadanych możliwości i umiejętności ma obowiązek **niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do skutecznego powiadomienia** o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

USTAWA

z dnia 8 września 2006 r.

o Państwowym Ratownictwie Medycznym

Art. 5.

- Osoba udzielająca pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz podejmująca medyczne czynności ratunkowe **korzysta z ochrony przewidzianej** w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.2) **dla funkcjonariuszy publicznych.**
- Osoba, o której mowa w ust. 1, **może poświęcić** dobra osobiste innej osoby, inne niż życie lub zdrowie, a także dobra majątkowe w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia osoby znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Art. 6.

- 1. Osobie, która poniosła szkodę na mieniu powstałą w następstwie udzielania przez nią pierwszej pomocy, przysługuje roszczenie o naprawienie tej szkody od Skarbu Państwa reprezentowanego przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce powstania szkody.
- 2. Naprawienie szkody, o którym mowa w ust. 1, obejmuje szkodę rzeczywistą.
- 3. Naprawienie szkody, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje, jeżeli szkoda powstała wyłącznie z winy osoby, o której mowa w ust. 1, lub osoby trzeciej, za którą Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności.

USTAWA z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym

Art.44.1. Kierujący pojazdem w razie uczestniczenia w wypadku drogowym jest obowiązany:

2. Jeżeli w wypadku jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest obowiązany ponadto:

1) udzielić niezbędnej pomocy ofiarom wypadku oraz wezwać zespół ratownictwa medycznego i Policję;

2) nie podejmować czynności, które mogłyby utrudnić ustalenie przebiegu wypadku;

3) pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie zespołu ratownictwa medycznego lub Policji wymaga oddalenia się – niezwłocznie powrócić na to miejsce.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do innych osób uczestniczących w wypadku.

Kodeks wykroczeń

Art. 93

- Prowadzący pojazd, który, uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku, podlega karze aresztu albo grzywny.
- W razie popełnienia wykroczenia o którym mowa w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

Kodeks pracy

Art. 2091.

§ 1. Pracodawca jest obowiązany:

1) zapewnić środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników,

2) wyznaczyć pracowników do:

a) udzielania pierwszej pomocy,

b) wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników,

3) zapewnić łączność ze służbami zewnętrznymi wyspecjalizowanymi w szczególności w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, ratownictwa medycznego oraz ochrony przeciwpożarowej.

§ 2. Działania, o których mowa w § 1, powinny być dostosowane do rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników i innych osób przebywających na terenie zakładu pracy oraz rodzaju i poziomu występujących zagrożeń.

§ 3. Liczba pracowników, o których mowa w § 1 pkt 2, ich szkolenie oraz wyposażenie powinny uwzględniać rodzaj i poziom występujących zagrożeń.

Kodeks pracy

Art. 224.

§ 1. Pracodawca prowadzący działalność, która stwarza możliwość wystąpienia nagłego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia pracowników, jest obowiązany podejmować działania zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, pracodawca jest obowiązany zapewnić:

1) odpowiednie do rodzaju niebezpieczeństwa urządzenia i sprzęt ratowniczy oraz ich obsługę przez osoby należycie przeszkolone,

2) udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

- § 21. Pracownicy szkoły lub placówki podlegają przeszkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
- § 40. Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

- Pracownicy szkoły, nauczyciele, wychowawcy powinni liczyć się z tym, że wypadek ucznia w szkole, który jest wynikiem zastosowanej przez nich chociażby groźby bezprawnej, przymusu fizycznego bądź narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, stanowi przestępstwo, którego skutkiem jest odpowiedzialność karna według kodeksu karnego.

Ustawa z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodziny.

Art. 33.

- 1. Po dniu 31 grudnia 2017 r. **opiekun lub wolontariusz** w żłobku lub klubie dziecięcym spełniający dotychczasowe wymagania do sprawowania funkcji opiekuna lub wolontariusza w żłobku lub klubie dziecięcym oraz wymagania, o których mowa w ust. 3, może sprawować tę funkcję, jeżeli do dnia 1 stycznia 2020 r. **odbędzie szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy**.
- Przepisy art. 18a ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

Ustawa z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodziny.

- 2. Po dniu 31 grudnia 2017 r. **dzienny opiekun** spełniający dotychczasowe wymagania do sprawowania funkcji dziennego opiekuna oraz wymagania, o których mowa w ust. 3, może sprawować tę funkcję, jeżeli do dnia 1 stycznia 2020 r. **odbędzie szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy**. Przepisy art. 39 ust. 2, 2b i 2c ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

Inne przepisy

Kilka przykładów :

Dz.U.2009.139.1132 Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Dz.U.2009.104.868 Bezpieczeństwo i higiena pracy przy gospodarowaniu odpadami komunalnymi.

Dz.U.2007.128.897 Bezpieczeństwo i higiena pracy w uczelniach.

Dz.U.2006.22.169 -j.t. Obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie.

Dz.U.2004.262.2609 -zał. Bezpieczeństwo eksploatacji statków powietrznych.

Dz.U.2004.160.1669 Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładach przemysłu piwowarskiego i napojów gazowanych.

Dz.U.2004.4.26 Bezpieczeństwo i higiena pracy w ogrodach zoologicznych.

Dz.U.2003.47.401 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

Dz.U.2003.32.262 Warunki techniczne pojazdów oraz zakres ich niezbędnego wyposażenia.

Dz.U.2003.6.69 Bezpieczeństwo i higiena w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Dziękuję za uwagę

Prezentację przeprowadził: Janusz Kaczorowski